

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΣΤΗΝ ΜΑΙΡΗ ΜΟΥ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ*

Του Burns

"Αστρο όκηρό, Αύγερινέ, με λάμψη θολωμένη,
 πού την αύγουλα χαροτάς και την καλυμερίζεις,
 την μέρα που μου σχίσανε το στήθος μου θυμίζεις
 κ' έπήρανε την Μαιρή μου την πολυαγαπημένη.
 Ω! Μαιρή μου, αγάπη μου, ψυχή μακαρισμένη,
 σε ποιά άτέρι πέταξες και πού γλυκοκοιμάται;
 με βλέπεις πώς κατήντησα ό έρωας; με θυμάται;
 μ'άκουε πού με τους θρήνους μου και ή ψυχή μου βγαίνει:

Τήν ώρα έκεινή την ίερή μορφή νό την ξεχάσω
 πού μέσ' στό δάσος αμίζαμε, κοντά στον ποταμό
 να σβύσαμε του χωριστού τον μαύρο τον καϊτό,
 και να χαροήμε τη ζωή μιά μέρα, πριν σε χάσω;
 Οί όρκοι και τά όνειρα γιά μιά ζεστή φωλιά,
 στον νού μου θέ να μένουμε αιώνια γραμμένα,
 του χωριστού μας τά φιλιά, στα δάχρυα πνιγμένα,
 πούς τώλιζε πώς ήτανε τά βτετρα φιλιά;

Ο "Αή με τά γάργαρα νερά του πού κυλούσαν
 στις δασομένες όχτες του φιλούσε τά χοχλάδια
 ή άγρια τριανταφυλλά κ' ό πλατάνοι μιλούσαν
 κ' έρωτικά έπλέκιανε κλαδιά και παραλάδιτι
 γιά την αγάπη άνθίζανε τ' άγιοιολουλουδάκια
 και στα κλαδιά γιά έρωτες λυλούσαν τά πουλάκια,
 ως πού νωρίς, πολύ νωρίς στην χρυσομένη δόση
 ή μέρα έκεινή πέταξε, να μή ξεαναυρίση.

"Η μέρα έκεινή, όσο ζω, στον νού μου θέ να μένη
 σαν φιλαργύρου θησαυρός! κ' ότο ό κωρός διαβαίνει,
 πικρόγλυκιά ή ένθιμη ή στον νού θέ δυναμώνη
 σαν ποταμός, π' ό νο κυλά, πλαταινει και φουσιώνει.
 Ω Μαιρή μου, αγαπητή ψυχή, μακαρισμένη,
 σε ποιά άτέρι πέταξες; και πού γλυκοκοιμάται;
 με βλέπεις πώς κατήντησα ό έρωας; με θυμάσαι;
 μ'άκουε πού με τους θρήνους μου και ή ψυχή μου βγαίνει:

Μετάφρασις Δ. Στάη

* Το ποίημα αυτό έβγήκε από την ψυχή του ποιητή μιά νύχτα πού
 ήταν ή επέτειος του θανάτου της αγαπημένης του Highland Mary
 και πού ξεμερώθηκε ξεπλωμένος στα γόρτια κλαίοντας και θρηνηώντας
 γιά την φριχτή κόρη πού λίγες ήμέρες μετά τον προσωρινό χωρισμόν
 των την πήρε ό θάνατος διά να τους χωρίση αιώτως.

ναίκα ψηλή σκεπασμένη με μαύρο πέπλο κατέβηκε γρήγορα—γρή-
 γορα και πρότωσε στό άντρο της γρηιά; άκόλουθουμένη άπό έναν
 Άράπη. "Ήτανε ή Άμαλία με τον κατό της άκόλουθο Μάρκο.
 Τί της ελεπε τό βράδυ εκείνο ή μάγια να δέν έγινε γνωστό, ή έπί-
 σκεψις όμως αυτή της βατίλιστας έσχολιάσθηκε τότε πολύ στός
 Άθήνας.

"Υστερ' από λίγες ήμέρες στην Κορινθία έγιναν καταστρεπτι-
 κοί σεισμοί, και οι βασιλείς αναγκάστηκαν να έπισκεφθούν τους
 παθόντας πληθυσμούς. Το ταξίδι της αυτό ήταν θλιβερό. Οί κά-
 τοικοι έμειναν στό ύπαιθρο. Ο Οθων και ή Άμαλία γινόνταν
 παντού δεκτοί με δάκρυα και θρήνους, έμοιρζαν δεξιά κ' άριστερά
 βοηθήματα, αλλά δέν μπορούσαν να έπαιρξουν. Και ή δυσαρρέ-
 σκεις έπολλακασίζονταν. Και όταν οι βασιλείς έγύρισαν πάλι
 στός Άθήνας άρχισαν να καταλαβαίνουν ότι ήταν μακριά πιά γι'
 αυτούς ή μέρες της εύτυχίας. Το δράμα της Έξώσεως άρ-
 χισε...

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

Ο ΑΓΑΣ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ

Οί πρώτοι Τούρκοι στην Άθήνα. Το χαράτσι και τά παι-
 δια. Ο Άγας στό περιβόλι της Καλλιρρόης. Πώς δέν
 τούρκεψε τό Θησείο. Το άσημένιο κλειδί. Μιά άδεια
 γιά νά χαφτη ραγιάς.

"Όταν ή Τουρκιά κατέλαβε την Έλλάδα οι δυστυχισμένοι ρα-
 γιάδες βρεθήκανε άξαρνα μπροστά σ' ένα θέαμα πού τους έκανε
 να τό χάσουν, ίδιως εκείνοι πού πρώτη φορά έβλεπαν Τούρκους:
 Τά ρούχα τους, τά καλύμματα της κεφαλής τους, τά όπλα τους, ή
 γλώσσα τους, ή θρησκεία τους, ή βάρβαρες συνήθειές τους, ήταν
 γιά τους Έλληνες πρωτοφανή και έκπληκτικά πράγματα. Το ίδιο
 συνέβη και με τους Άθηναίους:

Στεκόταν τρέμοντες, όπως οι δούλοι μπροστά στον άφέντη. Τέ-
 λος ό ποληρότερος από τους Άθηναίους έλαβε τον λόγο και ελεπε.
 — Τά κεφάλια μας, άφέντη μου, είνε σαν μιά τρίχα στό σπαθί
 σου. Τι θα κερδίσης να τά κόψης; Έκοψες πιά ένα σπορό!... "Α-
 φησέ τα στη θέσι τους. Μας χουιάζονται γιά να σκεπτόμαστε πώς
 να δουλεύουμε γιά την ευγενεία σας... Άλλά γιά να τ' άφήσης τά
 κεφάλια αυτά, πού τά έχουμε μεις, άλλ' άνήκουν σε σένα, όδικο
 είνε, άφέντη μου, να σοδ πληρώνουμε φόρο κεφαλιώτικο!

"Ο Καής έγύρισε στό σοφάτατο Μουφτή:
 — Τι λέε, Μουφτή; έρωτά.
 — Χι, φαίνεται πώς έχει δίχνο ό ραγιάς; άπαντά ό Μουφτής.
 — Λοιπόν, άφερμ! "Ας πληρώνουν παραδες κ' ως έχουν τα
 κεφάλια τους!...

"Άρχισαν λοιπόν οι Τούρκοι να καταγράφουν σε τεφτέρια τους
 ραγιάδες κατά κεφάλια, από των έφηρών και άπάνω. Άργότερα
 όμως σφεηθήκανε ότι καλό είνε να πληρώνουν κάτι και τά μικρά
 παιδιά. Και έπειδή δέν έπίστευαν ούτε τους γονείς ούτε τους πα-
 πάδες γιά την ήλικία των παιδιών, έπενόησαν ένα δικό τους τέχ-
 νασια γιά να την ξεκαμβώνουν:

"Ο Άγας του χωριού, κ' ατούσε ένα κουβάρι χοντρό νήμα.
 "Έκανε με τό νήμα αυτό τό λαμό του παιδιού δύο φορές και τό
 έκοβε. "Επειτα έξετύλιγε τό νήμα από τό λαμό του και τό έδινε
 να διαγάζη την άσχη του σπάγγου. Κατόπιν έφερεν τό σπάγγο ίσα
 επάνω από τη μύτη του παιδιού και από τη μέση της κεφαλής του,
 σαν χωριστά προς τα πίσω. "Αν ό σπάγγος έφτανε ως τη βάσι
 του τραχήλου του, τότε τό παιδί καταγράφονταν στα μικρά και δέν
 έπληρωνε κεφαλιώτικο φόρο. "Αν δέν έφτανε, ή ελεχε την άτυχία να
 είνε... χοντροκέφαλο, θα έπληρωνε χαράτσι!

***

Πότα όμως δέν έσοφίζονταν οι κατήνοι οι ραγιάδες γιά να ξε-
 γελούν τους τράνους τους και να γλυτώνουν τά κεφάλια τους ή
 τά κτήματα και τά άκόλουθά τους από την άρπαγή! Παράδειγμα
 τό ακόλουθο ανέδοτο:

Μιά μέρα, πού ό πρώτος Τούρκος φρούραρχος της Άκροπόλεως,
 ξεπλωμένος σε μαλακά μαξιλάρια ρουφούσε τό τσιμπούκι τον σ'
 ένα περβόλι, κοντά στην Καλλιρρόη, βλέπει άξαρνα γάργουρα
 προς τό μέρος του διάφορες άπλάδες με μπακλαβδες, κανταίρια,
 κοτ πιητες και άπό πίσω ένας παπάς πού έβράδιζε σκυφτός. "Αμα
 έφτασαν κοντά, ό παπάς τού ελεπε:

— "Αγά ρου πολυχρονεμένε! Είμαι ό παπάς του Άη-Γιώργη
 του μακροβιουτου εκείνου πού ό δασκάλο το λένε Θησείο. "Η
 έκκλησία μου αυτή γιά τζαμι δέν σας κάνει, γιά τεκές δέν σας
 κάνει. Να είνε πάλι χριστιανική έκκλησία και να λειτουργιένει κάθε
 τόσο μπροστά στα ματια της έξουσίας σας... δέν είνε σοστό... Το
 καταλαβαίνουμε και μονάχοι μας. Ελεπα λοιπόν, Άγά μου, σούς ρα-
 γιάδες της ένορίας μου, τό κλειδι της έκκλησίας αυτής να τό παρα-
 δώσουμε στον Άγά του Καστρού, στη γενναιοτιότη σου, πολυχρονε-
 μένε μου, και μιά φορά μονάχο τό χρόνο, την ήμέρα του Άη
 Γιωργιού, να σοδ δίνουμε ένα μεγάλο άσημένιο κλειδί, και συ να
 μας δίνης τό σιδερένιο της έκκλησίας μας, ν' άνοίγουμε να λειτουργή-
 γαιε και την άλλη μέρα να σοδ τό ξεναδίνουμε... Σου τό φέρω,
 Άγά μου τό κλειδι της έκκλησίας, και ένα άλλο, σαν κ' αυτό, ά-
 σημένιο, ναν το κρατήσης, γιά να βλέπης τι λογής θα είνε και τ'
 άλλα πού θα σοδ φέρουμε κάθε χρόνο.

— "Αφερμ! "Αφερμ! "Ετσι να γίνη! ελεπε ό Φρούραρχος
 εύχαριστήμενος και με μιά κίνηση του χεριού έδωξε τον παπά.

Με αυτό τον τρόπο γλύτωσε τό Θησείο από τα χέρια των Τούρ-
 κων πού μπροε να τό γκρεμίσαν κούλας. Και ή αυτό τό λόγο,
 κλειδι ή έκκλησία αυτή ερχαζότανε μόνο μιά μέρα τό χρόνο, τον Άη
 Γιώργη του Θησείου τον όνομασαν Ά κ α μ α τ η , δηλαδή
 τεμπέλη!...

***

Γιά να σχηματίση κανεις ιδέα της σκλαβιάς των χρόνων εκεί-
 νων άρζει να διαβάση μιά άδεια τιμής γιά ένα πεθαμένο ραγιά. "Ιδού
 ή μετάφρασις:

<Εού, παπά, πού φορές καρβόκι, σαν τό καρβόκι του Διαβόλου, έ-
 ζεις την άδεια να θάγης αυτόν πού έμόρησε από τό μαορό σου Ίένος.
 Γουρνογονάπα! "Εορ εσαι!...
 >Και τοδτο τό κάνω γιά να μη μολυνθη ή όσφρηση των πιστών του
 Μωάμεθ από τη φώρηθ δυσωδία πού βράζει τό σωμα του!
 >Να τον θάγης όμως σε χαμμά όπόνομο ή τουλάχιστον πολύ μακρυνά
 από την πόλι. "Ετσι να γένη!...
 Και βέβαια έτσι γινόντανε.
 Αλλά όμως, και άλλα τέτοια, φέρανε τό ήραίστειο του 21!...